

**9-11 YAŞ GRUBU ÇOCUKLARIN YAŞLARINA VE
CİNSİYETLERİNE GÖRE ÇABUKLUK YETENEKLERİNİN GELİŞİMİ
(RİZE ÖRNEKLEMİ)**

9-11 Age Group's Development of Quickness Skills according to
Children's Age and Gender (Rize Sample)

Osman ALBAYRAK* | Cengiz BAYRAKTAR**

ÖZ: Motor gelişim, fiziksel büyüme ve merkezi sinir sisteminin gelişmesine paralel olarak organizmanın hareketlilik kazanmasıdır. Bu hareketlilik zamanla dış uyaranlarının etkisi altına girer. Böylece değişik çevre şartlarında yaşayan çocukların motor gelişimleri de farklılık gösterebilir. Bu bakımdan araştırmamız, 9-11 yaş kız ve erkek çocukların çabukluk motor yeteneklerinin yaşa ve cinsiyete göre ne şekilde geliştiğini ortaya koymaktır. Araştırma örneklemini olarak, Rize İli Çayeli İlçesi'ndeki iki ilköğretim okulu seçilmiştir. Bu okullarda eğitim gören 116 kız ve 147 erkek olmak üzere 263 çocuk üzerinde ölçüm yapılmıştır. Verilerin toplanmasında, standart bir test olan AAHPER FORM TESTİ kullanılmıştır. Elde edilen veriler, bir boyutlu varyans analizi ve T testine göre incelenmiş ve sonuçlar tablolar halinde yayımlanmıştır. Test sonuçları kendi içinde korelasyonlara tabii tutularak 9-11 yaş grubu çocukların motor gelişimleri ve özellikleri yaşa ve cinsiyete göre incelenmiştir. Elde edilen sonuçlara göre, 9-11 yaş grubu çocukların çabukluk yetenekleri yaşla birlikte düzenli artış gösterir. Erkek çocuklar, kız çocuklara göre her yaş grubu olarak daha önde-

ABSTRACT: Motor development, physical growth and mobility of the organism in parallel with the development of the central nervous system. Over time, this mobility comes under the influence of external stimuli. Thus, the motor development of children living in different environmental conditions may also vary. In this regard, our research is to show how agility and motor skills of 9-11 year old girls and boys develop according to age and sex. As a sample of the research, two primary schools in Rize İli Çayeli District were selected. A total of 263 children, 116 girls and 147 boys, were trained in these schools. AAHPER FORM TEST, a standard test, was used to collect the data. The obtained data were analyzed according to one-dimensional variance analysis and T-test, and the results were published in tabular form. The test results were analyzed in terms of age and sex, with motor development and characteristics of children aged 9-11 years being subject to correlations within themselves. According to the results obtained, children's agility of 9-11 age group increased regularly with age. Boys are more advanced than boys in all age groups. In order

* Öğr. Gör. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Eğitim Fakültesi,
orcid.org/0000-0003-0101-8205 | osman.albayrak@erdogan.edu.tr

** Dr, Öğr, Üyesi, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu,
orcid.org/0000-0002-4518-3715 | cengiz.bayraktar@erdogan.edu.tr

Hakemli Araştırma Makalesi Peer-reviewed Research Article		
Başvuru Submission	Kabul Accept	Yayın Publish
30.05.2017	07.05.2018	30.06.2018

dir. Çocuklarımıza gerekli eğitim ve spor hizmetlerini en iyi şekilde verebilmek için, onların ruhsal ve bilişsel gelişimlerinin yanında psiko-motor yeteneklerinin de ne şekilde geliştiklerini ortaya koymak gerekir. Bunun için batıda olduğu gibi, ülkemizde de motor yetenek testlerinin okullarımızda ve spor merkezlerinde yaygın olarak kullanılması önem taşımaktadır. **Anahtar Sözcükler:** Çabukluk, gelişim, fiziksel gelişim, psiko-motor gelişim.

to give the best education and sports services to my children, it is necessary to show how their psycho-motor skills have developed in addition to their psychological and cognitive development. As it is in the west, it is also important in our country that motor skills tests are widely used in our schools and sports centers.

Keywords: Quickness, development, physical development, psycho-motor development.

GİRİŞ

Kişinin yaşamını devam ettirebilmesi için çeşitli fiziksel aktivitelerde bulunması gerekir. Bu etkinlikler, günlük ortamda normal olarak yer alır.

Çocuğun dünyaya gelmesiyle birlikte çevresiyle de iletişimi başlamış olur. Normal gelişim gösteren her çocuk, fiziksel büyüme ve sinir sistemine paralel olarak hareket becerisi kazanır.

Çocuklar fiziksel ve ruhsal gelişimlerini sürdürürken, bu arada çeşitli genetik ve çevresel faktörlerin etkisi altında kalırlar. Özellikle dış etmenler, çocuğun doğuştan getirdiği bazı yeteneklerinin gelişmesinde etkili olur. Bunlar; beslenme, sosyal ve fiziksel çevre şartları ve aile yapısı gibi etmenlerdir. Yeterince sağlıklı bir ortamda yaşama imkânı bulamayan çocukların fiziksel gelişimlerine paralel olarak, motor gelişmeleri de olumsuz bir şekilde etkilenir.

Çocuklara sağlıklı bir spor hizmeti verebilmek için onların motor yetenek bakımından ne durumda olduklarını da bilmek gerekir. Bu bakımdan araştırmamız, 9-11 yaş grubu çocuklarının çabukluk motor yeteneği bakımından ne durumda olduklarını ortaya çıkarmak için plânlanmıştır. Böylece, yönlendirme aşamasında olan bu çocuklara daha iyi bir spor ve sağlık hizmeti verebilme mümkün olabilecektir.

FİZİKSEL BÜYÜME VE GELİŞME

Büyüme: "Çocuğun vücudunun uzunluk ve ağırlık yönünden artışı anlamına gelen bir terimdir" (Başaran, 1988, s.40).

Bir başka (tanıma göre büyüme, yalnızca boy ve vücut artışı değil, aynı zamanda başkalaşım, teşekkül etme, olgunlaşma ve gerilemedir (Dündar, 1994, s. 151).

Gelişme (Gelişim): "Gelişim, daha genel ve kapsamlı bir terimdir. Canlı varlığın bütün yaşamı boyunca geçirdiği ileriye ve geriye yönelik bütün değişiklikleri kapsar." (Sandström (Çev: Refia Şemin), 1971, s.3). Gelişim kavramı düzenli ve sürekli bir ilerlemeyi ifade eder ve bedende ya da davranışta ortaya çıkan yaşa bağlı değişimleri içerir. Büyüme, olgunlaşma, öğrenme ve yaşantı sonucu organizmada gözlenebilir nitelik ve nicelikteki değişimleri içerir (Santröck,1997; Senemoğlu, 2007)

Büyüme ve gelişme kavramları arasında yakın bir ilişki vardır. Aslında bu iki kavramı birbirinden kesin çizgileriyle ayırmak yanlışır. Ancak gelişme büyümeyi de içine alır. Bir çocuğun gelişmesinden söz edildiği zaman, onun hem boyunun uzaması ve ağırlığının artması, hem de onun bazı güç ve yetenekleri elde etmesi anlaşılır.

Fiziksel büyüme ve gelişme, organizmanın büyüklük ve fonksiyonundaki değişiklikleri kapsar. Fonksiyondaki değişiklik ise, fetal dönemde moleküler düzeyde başlayarak neotanal dönemdeki enzim sistemlerinin aktivasyonu dahil puberte ve adölesans ile birlikte bulunan kompleks metabolik değişimlere kadar sıralanabilir (Mctiner, 1993, s.2).

Çocuk veya gencin zaman içinde olgunluğa erişmesi bedensel olarak gelişmesi anlamındadır. Bu gerçekleşirken bireyin vücut ölçülerinde de gelişme doğaldır (Dündar, 1994, s. 154). Bu açıdan bakıldığında büyüme ve gelişmeden söz ederken, olgunlaşma üzerinde de durmak gerekir. Çünkü olgunlaşmanın gerek psikolojide ve gerekse de fizyolojide önemli bir yeri vardır.

Çocuk olgunlaşmak yolu ile bedence büyür ve gelişir. Onun bedenini kullanma yeteneği zaman ilerledikçe artar. Bu gelişme, çevre etkilerinden bağımsız, fakat zamana bağlı olan değişikliklerden meydana gelir. Çocuk böylece bedence kuvvetlenip, kaslar arasındaki işbirliği çoğaldıkça daha önce yapamadığı bir çok işleri yapar durumuna gelir. Kısaca söylemek gerekirse, olgunlaşma zamanla meydana gelen anatomik ve fizyolojik gelişmelerdir. (Baymur, s.46).

Gelişme ve olgunlaşma her çocukta aynı sırayı takip etse de, unutmamak gerekir ki kişiden kişiye değişiklikler gözlenir. Her çocuğun gelişme ve olgunlaşma hızı aynı değildir. Aynı yaşta olmalarına karşın, birbirinden çok farklılıklar gösterebilirler. Bu ise gerek fizyolojide, gerekse psikolojide dikkate alınması gereken bir husustur.

Büyüme ve gelişme şekillerinde kızlarda ve erkeklerde farklılıklar göze çarpar. Bir eğitimci olarak çocuğu değerlendirirken bu durumu göz önünde bulundurmak gerekir.

MOTOR GELİŞİM

Motor gelişim, fiziksel büyüme ve merkezi sinir sisteminin gelişmesine paralel olarak organizmanın isteme bağlı olarak hareketlilik kazanmasıdır (Bilir, 1979, s.38). Motor gelişim terimi ile psiko-motor gelişim terimi sık sık birbirinin yerine kullanılır. Psiko-motor gelişim, yaşam boyu devam eden bir süreç olup motor becerilerde azalma ya da yeni bir becerinin kazanılması gibi tüm fiziksel değişmelerle ilgilenir. Çocukların motor gelişimi, hareket yeteneklerinin gelişim ve fiziksel yeteneklerin gelişimini kapsar (Özer, 2016, s:12).

Çocuğun motor davranışlarının gelişimi, çok basit reflekslerle başlayan ve üst düzeyde koordine edilmiş motor becerilerle sonuçlanan bir dizi süreci takip eder (Sevimay, 1986, s:16). Yeni doğan bir bebeğin emme, yutma, ağlama gibi refleksleri ve grup halinde gelişigüzel el, kol, bacak ve vücut hareketleri vardır. Bu hareketler zamanla dış uyaranların etkisi altına girer ve çeşitli motor etkinliklere dönüşür. Ayrıca daha karmaşık ve uyumlu bir hal alır. Öyle bir zaman gelir ki bu hareketler hatasız kabul edilebilecek ölçüde düzenli motor etkinliklerle devam eder.

İLKOKUL ÇAĞINDA MOTOR GELİŞİM

Özelleşmiş hareketler dönemi de dediğimiz ilkokul yıllarını içine alan dönemde (7-11 yaş) çocuklar yeni heceliler kazanmadan ziyade, daha önceden kazandıkları temel hecelileri daha akıcı ve doğru olarak ortaya koyarlar (Sevimay, 1986, s.42). Bu dönemde çocuklar beden gelişimine ve sporda başarılı olmaya büyük ilgi gösterirler. Özellikle ilkokul birinci devre (1,2,3.sınıf öğrencileri) çocukları koşmak, atlamak, tırmanmak ve merdivenleri ikişer ikişer çıkmak gibi motor eylemlerden büyük zevk duyarlar. İkinci devre çocukları (4-

5.sınıf öğrencileri) ise daha çok mücadele ve kuvvet gerektiren etkinliklerden hoşlanırlar.

9-11 yaşlarındaki çocuklar, fiziksel beceriler bakımından altın çağlarını yaşarlar. Kendi kapasitelerini daha iyi tanırlar ve ne yapacaklarını bilirler. Bu yaştaki çocuklar daha uzun süre oyun oynayabilirler. Çeşitli büyüklükteki topları ve atletizm araçlarını rahatlıkla kullanabilirler (Tamer, 1987, s.13-14).

İlköğretim yılları motor yetenekler bakımından "verim yaşı" ve "hareket becerilerinin öğrenilmesi için ideal yaş" şeklinde de adlandırılabilir. Zira fiziksel verimin bütün göstergeleri en hızlı artışın bu gelişme döneminde olduğunu göstermektedir. (Dündar, 1994, s. 172,173).

Spor yeteneği bakımından kız ve erkek çocuklar arasında fark azdır. Hatta 11 yaşındaki bir kız çocuğunun yarışta erkek arkadaşını geçtiği görülebilir. Ancak genel olarak bu dönemin sonuna doğru özellikle kaba motor becerileri gerektiren spor becerilerini yapmaya yönelik kızların ilgileri azalmaya başlar.

Bu çağda özellikle erkek çocuklar kuvvet gösterilerinden hoşlanırlar, cesaret ve rekabet isteyen saldırgan oyunları tercih ederler (Kocaoluk, 1991, s.923). Zaten bu gelişmeleri onların seçtikleri oyunların niteliklerinden de anlamak mümkündür.

PROBLEM

Ülkemizde çocuklar üzerinde yapılan araştırmalara baktığımızda, bu araştırmaların daha çok psikolojik, sosyolojik ve eğitimsel ağırlıklı olduğunu görürüz.

Çocukların sadece sosyal ve psikolojik gelişimlerini konu alan araştırmaların yapılması elbette önemlidir. Ancak, kişinin sadece sosyal ve psikolojik bir varlık olmadığı, onun bir de fiziksel yanının bulunduğu ve bütün bunların birbirini çok sıkı bir şekilde etkilediğini unutmamak gerekir,

Bu bakımdan ülkemizdeki çocukların fiziksel ve psikomotor gelişimlerinin de araştırmacılar tarafından incelenmesi, onların sağlıklı bir eğitim görmeleri ve kendilerine yapılacak spor ve sağlık hizmetleri için önemlidir.

Diğer yandan ülkemizde fiziksel ve psikomotor gelişim üzerine yapılan araştırmalar daha çok 0-6 yaş grubu arasında yoğunlaşmaktadır. Oysa ki daha üst yaş çocukların bu tip gelişimlerinin bilinmesi önem taşımaktadır. Dolayısıyla da;

“ 9-11 yaş grubu çocukların çabukluk yetenekleri, yaşlarına ve cinsiyetlerine göre ne şekilde değişim gösterdiği araştırmamızın problemini oluşturmaktadır.

ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu araştırmanın amacı, Rize İli Çayeli İlçesi'nde eğitim gören 9-11 yaş grubu kız ve erkek çocukların çabukluk motor yeteneklerinin ne şekilde geliştiği ve çabukluk motor yetenek düzeyleri hakkında fikir salibi olmaktadır. Araştırma evreni olarak Rize ili Çayeli ilçesinin seçilmesindeki amaç, araştırmanın uzun zaman gerektirmesi nedeniyle araştırmacının yaşadığı bölge olan bu bölge de daha fazla uygulamalara zaman ayırabilme ve süreci takip etme imkanının söz konusu olduğu içindir. Zaten genel anlamda bireylerin ortalama olarak gelişim dönemleri aşağı yukarı aynı özellikleri sergilediği bilimsel olarak kanıtlanmış bir durum olduğu için örneklem grubunun çok geniş bir sahadan seçilmesi araştırmanın sonucuna etki edecek bir unsur olarak görülmemiştir.

Araştırmadan elde edilecek bulgularla ülkemiz için oluşturulmaya çalışılan normsal çalışmalara az da olsa katkı sağlanması düşünülmektedir. Buna bağlı olarak;

- ✓ 9-11 yaş arası kız çocukların çabukluk motor yetenekleri, yaşla birlikte nasıl bir gelişme göstermektedir?
- ✓ 9-11 yaş arası erkek çocukların çabukluk motor yetenekleri, yaşa bağlı düzenli şekilde gelişim göstermekte midir?
- ✓ 9-11 yaş arası çabukluk motor yetenekleri, cinsiyete göre farklılık göstermekte midir?
- ✓ 9-11 yaş arası çocuklarda çabukluk motor yetenekleri, uluslararası norm değerleriyle farklılık göstermekte midir?

Yukarıdaki soru cümlelerinin hepsi, araştırmamızın alt amaçlarını oluşturmaktadır.

ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Bu çalışma, ülkemizin Rize ilinde yaşayan 9-11 yaş grubu kız ve erkek çocukların çabukluk motor özelliklerinin ne durumda olduğunu, gelişim sürecini ve buldukları ortamdan etkilenme derecelerini ortaya çıkarma bakımından önem taşımaktadır.

Bugüne kadar ülkemizde yapılan bu tip çalışmaların genelde psikolojik, sosyolojik ve eğitimsel ağırlıklı olduğu görülmektedir. Oysa ki çocukların bütün bu özelliklerinin yanında motor kabiliyetlerinin de araştırma konusu olması gerekmektedir. Bu konuyla ilgili araştırmalar ise son yıllarda yapılmaya başlanmıştır. Bu alana hizmet etmesi açısından da bu araştırma önem taşımaktadır.

Diğer yandan, gerek beden eğitimi ve spor öğretmenleri, gerekse fitness ve sağlık alanında yürütülen faaliyetler ile diğer spor branşlarında ve Beden Eğitimi ve fiziksel etkinlikler dersleriyle ilgili hazırlanan müfredatların daha gerçekçi ve bilimsel temeli yapılması çalışmalarına kaynaklık edebileceği düşünülmektedir.

Özellikle çevresel şartlar çocukların motor yetenekleri üzerinde ne tür bir etki yapmaktadır? Bu soruya yeterli cevabı verebilmek için değişik çevresel şartlarda yaşayan bireylerin gelişimsel süreçlerini bilimsel olarak belirlemekten geçmektedir. Bu anlamda Doğu Karadeniz Bölgesi'nin kendisine has coğrafik şartlarının çocukların motor gelişimleri üzerinde kayda değer bir farklılık oluşturup oluşturmadığının saptanması anlamında da bu çalışmada oldukça önem taşımaktadır.

ARAŞTIRMA EVRENİ VE ÖRNEKLEMİ

Araştırma evreni olarak, Rize İli Çayeli İlçesi seçilmiştir. Örneklem grubunu ise, Rize İli'nin Çayeli İlçesi'ne bağlı 9 Mart İlkokulu 4. Sınıfında eğitim gören 138 ve Yamantürk Orta Okulu 5 ve 6. Sınıflarında eğitim gören 263 öğrenci oluşturmaktadır. Örneklem grubu belirlenirken, ilgili okullardan gerekli izinler alınarak Beden Eğitimi ve Spor öğretmenleriyle görüş birliğine gidilmiş, yapılacak faaliyetlerin müfredatın bir parçasıymış gibi ele alınması sağlanmıştır. Uygulamalara Beden Eğitimi dersini alan tüm öğrenciler dahil edilmiştir. Sadece çabukluk testlerinin yapıldığı gün uygulamaya katılmak is-

temeyen öğrenciler dahil edilmemiş daha çok istekli çocuklarla çalışılmıştır.

Her iki okulda araştırmaya dahil edilen çocukların yaşlarına ve cinsiyetlerine göre dağılımları tablo-1 'de gösterilmiştir.

Tablo 1: Örneklemi Oluşturan Çocukların Yaş ve Cinsiyet dağılımları

Cinsiyet	9 Yaş	10 Yaş	11 Yaş	Toplam
Kız	38	37	41	116
Erkek	45	48	54	147
Toplam	<u>83</u>	<u>85</u>	<u>95</u>	<u>263</u>

VERİ TOPLAMA ARACI

Araştırmada veri toplama aracı olarak, 30 ft'lik (9,14 m) çabukluk (mekik koşusu) yeteneğini ölçmek için AAHPER FORM TESTİ kullanılmıştır. AAHPER FORM TESTİ, 4' ü atletik performansla ilgili formu ölçen, erkekler için yukarı itme ve kızlar için askıda esnek kol, uzun atlama, 50 yarda koşusu ve çabukluk (mekik koşudan) oluşan 6 parçadır. Bu altı parça içerisinde sadece "Çabukluk (mekik koşusu) testi uygulama için seçildi. Bu test, Amerikan Sağlık Örgütü tarafından yayınlanmış standart bir testtir. Testin ilk versiyonu 1958'de yayınlanmıştır. 1963'te Pontieux ve Barker bilinen yöntemleri kullanarak geçerlilik üzerinde çalıştılar. Sınıflandırma ve yaş gruplarının her ikisi düzenlenmiş (Hunsicker ve Relff, 1966) ve yayınlanmıştır. Sınıflandırma normları yaşların birleştirilmesiyle, boy ve ağırlıkta odaklanmıştır.

1975'te test yeniden düzenlendi ve sınıflandırmanın kullanım normları büyütüldü. Sonuçların değişikliği açısından bu test, bir çok uluslararası alanda popülerdir, parçalar öğrenciyi motive edicidir ve bu durum da performansı artırmaktadır.

Çalışmalar göstermiştir ki, AAHPER FORM TESTİ, memnun edici derecede güvenilirliktedir. Test, uluslararası alanda defalarca kullanıldığından ayrıca pilot çalışmaya ihtiyaç duyulmamıştır.

VERİLERİN TOPLANMASI

Veri toplama işlemi her iki okulda da 2015 - 2016 Öğretim yılının ikinci yarısında yapıldı ve verilerin tamamı 55 iş günü içerisinde elde edildi.

Her iki okulda da Beden Eğitimi öğretmenleriyle işbirliği içerisinde çalışılarak dersler aksatılmadan veriler elde edilmeye çalışıldı.

Daha önceden her iki okul idaresiyle ve sınıf öğretmenleriyle görüşülüp gerekli izinler alındığından araştırma süresince hiç bir idari ve buna benzer engellerle karşılaşılmaı.

Veri toplama işlemi eğitim ve öğretimin bir parçası haline sokularak doğal olarak süreç işletilmeye çalışıldı.

Testlerin yapılacağı alanlar önceden belirlendiği için bu konuda da bir sorun yaşanmadı.

Çabukluk ve sürat testlerinin özelliği gereği (uzun mesafe gerektirdiğinden) her iki okulda da açık havada okul bahçelerinde çalışıldı.

Öğrencilerin performanslarının olumsuz etkilenmemesi için kendilerinden bir gün önceden okula gelirken spor ayakkabısı ve eşofmanlarını da beraberinde getirmeleri istendi.

Deneklerin zeminden olumsuz etkilenmemeleri için, zemin üzerinde önceden temizlik ve düzenleme yapıldı.

Testlere başlamadan önce ısınma hareketleri yapıldı, neler yapılması gerekliliği üzerinde duruldu (koşarken birbirlerini itmeleri, kakmamaları gibi). Diğer yandan uygulamalar bir yarışma havasına sokularak, deneklerden en yüksek performans elde edilmesi sağlandı. Hareket önceden model olarak gösterildi.

Deneklerin aşırı sıcaktan, rüzgardan ya da yağmurdan olumsuz etkilenmemeleri için bu tip havalarda açık hava testleri yapılmadı.

Test maddesiyle ilgili gerekli açıklamalar aşağıda yapılmıştır.

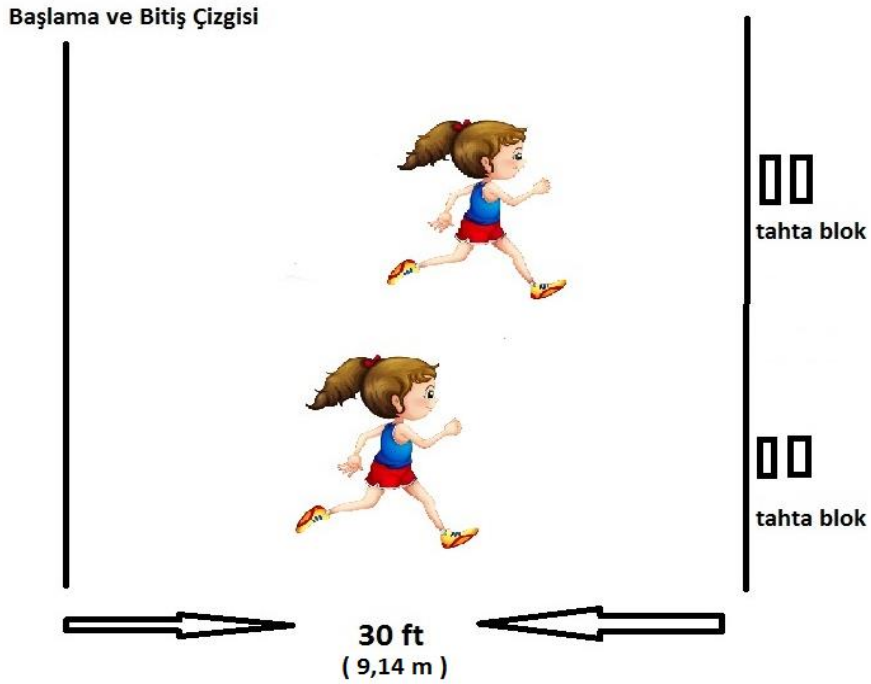
ÇABUKLUK (MEKİK KOŞUSU) TESTİ

Testin Amacı : Çabukluk becerisini ve gelişimini ölçmek

Uygulama: Çabukluk koşu testi için, voleybol sahası üzerinde, aralarında 30 ft (9 m 14cm)'lik mesafe bulunan birbirine paralel

iki çizgi çizilir. Bu çizgilerin arkasına Şekil-1'de gösterildiği gibi iki tahta blok (2*2*4 inç ölçülerinde) yerleştirilir, çocuklar diğer çizginin arkasından başlarlar, teste başlamak için "Hazır" ve "Başla" komutlarını kullanırız. "Başla" komutuyla öğrenciler bloklara doğru koşar, birini alır ve başlama çizgisine geri döner, bloğu çizginin ötesine koyarlar. Sonra öğrenciler geriye koşar, diğer bloğu alır ve mümkün olduğu kadar hızlı bir şekilde başlama çizgisine doğru koşmaya çalışır. Kronometre "Başla" komutuyla başlatılır ve öğrenci başlama çizgisini geçince durdurulur. Arada bir mola ile iki deneme yapılır. Her deneme arasında en az 10 sn mola verilir ve en iyi sonuç kaydedilir.

Koşuya 2 çocuğun dahil edilmesi, onların yarışma havasına sokulup en iyi performansı elde etmeleri için önemlidir.

Şekil 1 : Çabukluk (Mekik Koşusu) Testi Uygulama Biçimi

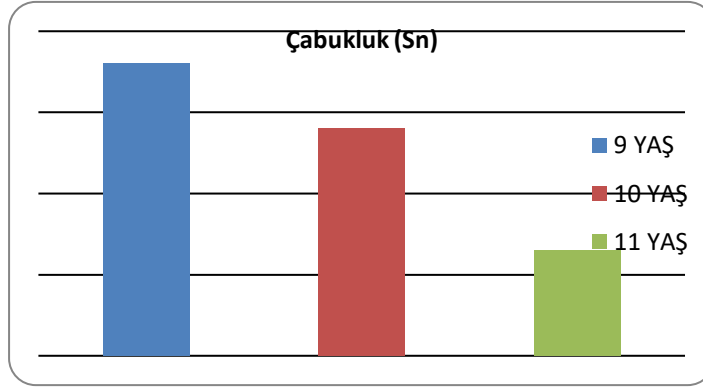
VERİLERİN ANALİZİ

Araştırmadan elde edilen veriler öğrenci bazında tüm yaş grupları için tek tek titizlikle kaydedilmiş, kayıtların aritmetik ortalamaları alınmış ve standart sapmalarına bakılmıştır. Daha sonra bu sonuçlar tablolastırılmıştır.

Tablo 2: 9-11 Yaş Kız Çocukların Çabukluk Değerleri

YAŞ	EN KÜ- ÇÜK	EN BÜ- YÜK	ART	S. SAPMA	N
9	10,11	18,12	12,06	1,21	38
10	9,46	17,15	11,98	1,25	37
11	9,24	18	11,83	1,08	41

Tablo 3: 9-11 Yaş Kız Çocukların Çabukluk Değerleri Grafikselleştirilmesi

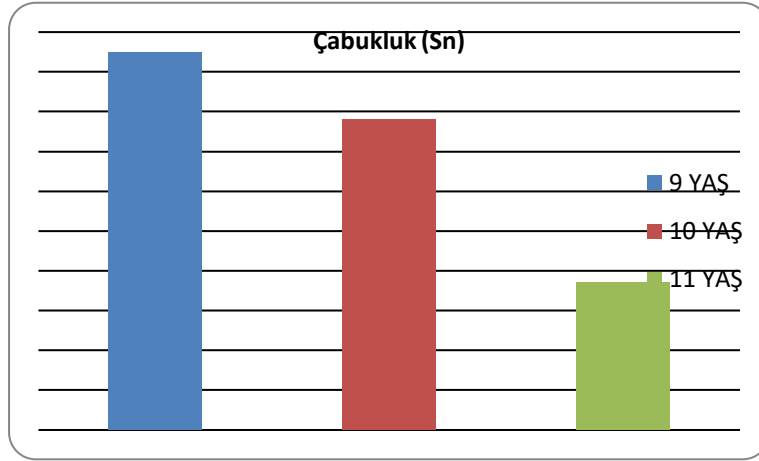
Yapılan ölçümler sonucunda 9 – 11 kız çocukların çabukluk değerlerinin yaşa bağlı olarak düzenli artış gösterdiği görülmektedir. 9 Yaş için aritmetik ortalama 12,06 sn, 10 yaş için 11,98 sn, 11 yaş için 11,83 sn. bulunmuştur. Yaşa bağlı olarak kaydedilen ilerleme 9-10 yaş aralığında daha yavaşken 11 yaş için biraz daha hızlıdır. Bu durum AAHPER Youth Fitness Test Manual El (AAHPER Gençlik Zindeliği Testi) Kitabındaki değerlerle de uyumludur (Bu kitapçıkta

9-10 Yaş için ortalama değer 11,8 bulunurken, 11 yaş için 11,5 sn dir).

Tablo 4: 9-11 Yaş Erkek Çocukların Çabukluk Değerleri

YAŞ	EN KÜÇÜK	EN BÜYÜK	ART	S. SAPMA	N
9	10,01	19,2	11,75	1,41	45
10	9,11	16	11,58	1,3	48
11	9,12	16	11,17	0,83	54

Tablo 5: 9-11 Yaş Erkek Çocukların Çabukluk Değerleri
Grafiksel Gösterim

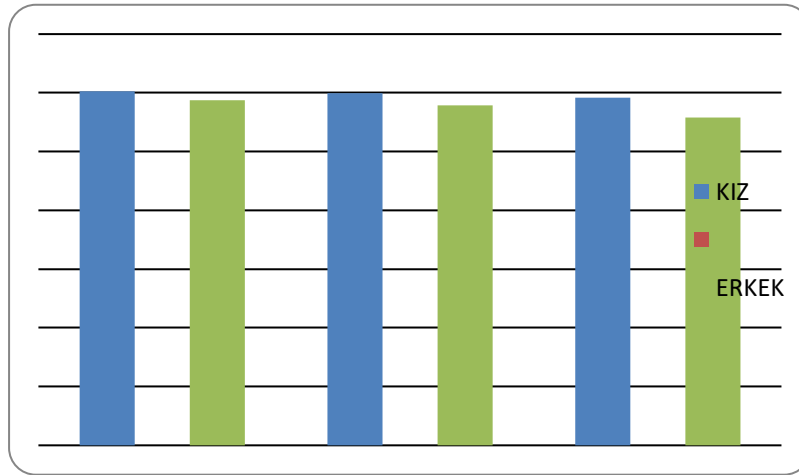
Yapılan ölçümler sonucunda 9 – 11 Erkek çocukların çabukluk değerlerinin yaşa bağlı olarak düzenli artış gösterdiği görülmektedir. 9 Yaş için aritmetik ortalama 11,75 sn, 10 yaş için 11,58 sn, 11 yaş için 11,17 sn. bulunmuştur. Yaşa bağlı olarak kaydedilen ilerleme 9-10 yaş aralığında daha yavaşken 11 yaş için biraz daha hızlıdır. Bu durum AAHPER Youth Fitness Test Manual El (AAHPER Gençlik Zindeliği Testi) Kitabındaki değerlerle yaklaşık olarak uyumludur (Bu kitapçıkta 9-10 Yaş için ortalama değer 11,2 bulunurken, 11 yaş için 10,90 sn dir). Ancak çabukluk değerlerinin AAHPER Gençlik

Zindeliği Testi normsal değerlerine göre araştırmamıza dahil edilen erkek çocukların biraz daha geri durumda oldukları görülmektedir. Bunun nedeni araştırmaya değer bulunmakta, çevresel şartların ne derece böyle bir sonucun ortaya çıkmasına etki ettiği bir başka çalışma da incelenmelidir.

Tablo 6: Cinsiyete Bağlı (Kız ve Erkek) Çabukluk Değerleri Grafikselsel

YAŞ	CİNSİ-YET	EN KÜ- ÇÜK	EN BÜYÜK	ORT.	S. SAPMA	N
9	KIZ	10,11	18,12	12,06	1,21,	38
	ERKEK	10,01	19,20	11,75	1,41	45
10	KIZ	9,46	17,15	11,98	1,25	37
	ERKEK	9,11	17,10	11,58	1,30	48
11	KIZ	9,24	16,40	11,83	1,08	41
	ERKEK	9,00	16,00	11,17	0,83	54

Tablo 7: Cinsiyete Bağlı (Kız ve Erkek) Çabukluk Değerleri Grafikselsel Gösterimi

Çocukların çabukluk yeteneklerinin cinsiyete göre karşılaştırılması analiz edildiğinde, cinsiyet değişkenine göre çabukluk açısından cinsiyetler arasında anlamlı bir fark bulunmaktadır. Erkeklerin

çabukluk değerleri her yaş grubu için daha iyi durumda bulunurken, yaş değişkenine göre çocukların yaşları arttıkça çabukluk yeteneklerinde de düzenli bir artış göstermiştir. Yalnız bu artış, 9-10 yaş grubu için daha yavaşken 11 yaş grubu için biraz daha hızlıdır. Bu durum AAHPER Youth Fitness Test Manual El (AAHPER Gençlik Zindeliği Testi) Kitabındaki değerlerle de büyük ölçüde uyumludur. Yapılan çalışmalarda, çocuklarda motor yetenek becerileri yaşa bağlı olarak erken yaşlarda benzerlik gösterirken yaş ilerledikçe farklılık biraz daha belirgin hale gelmekte olduğunu göstermektedir. Gökmen tarafından 2001 yılında Ankara'da yapılan " 6-11 Yaş Çocuklarının Fiziksel Performansında Yaş Ve Cinsiyet Farklılıkları çalışmada " da benzer sonuçlar elde edildiği görülmektedir. Çalışma da erkek ve kız çocukları ortalama performanslarındaki artışın ilerleyen yaş düzeylerinde gözlemlenebilir olduğunu göstermiştir (Gökmen, 2001, s: 4-20).

Golle ve arkadaşları tarafından 2015 yılında tamamlanan bir çalışma da 9-12 yaş arası Alman çocuklarının fiziksel faktör yüzdeleri yaş ve cinsiyete göre incelenmiş, sadece kızlarda esneklik aktivite becerilerinin erkeklere göre daha önde olduğu, diğer tüm fiziksel (atlama, denge, çabukluk, dayanıklılık ve kas gücü) ise erkek çocukların her yaş (9-12) için önde olduğu sonucuna varılmıştır. ([Kathleen Golle](#) ve arkadaşları, (2015).

Literatürde erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre çabukluk yeteneğinde daha önde oldukları belirtilmektedir. (<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/26402318>) Bu farklılık 5 yaşına kadar önemli bulunmazken, 5 yaşından sonra erkek çocuklar öne geçmektedirler (esneklik becerisi hariç) (Gallahue, 1982).

SONUÇ VE TARTIŞMA

Bu araştırma, Rize İli Çayeli İlçesi'ndeki 9-11 yaş grubu kız ve erkek çocukların çabukluk motor (mekik koşu yeteneği) özelliklerinin ortaya çıkartılması amacıyla yapılmıştır. Çalışmanın uzun süre gerektirmesi ve maliyetin aza indirilmesi için araştırmacıya yakın olan bu bölgeden örneklem grubu alınarak üzerinde uygulama yapılmıştır. Daha geniş imkanlarla evren olarak ülkemiz geneli seçilmesi belki de bu anlamda normal değerler oluşturmamız anlamında

önem taşımaktadır. Zira pek çok ülke de bu anlamda normsal değerler oluşmuş durumdadır.

Araştırma sonuçlarından, çocukların çabukluk motor yetenekleri yavaşta olsa gelişmeye devam etmekte oldukları ortaya çıkmıştır. Bu gelişim 9-10 yaş grupları için daha yavaşken, 11 yaş grubu için 10 yaşına göre biraz daha hızlıdır. Bu durum bu yaş çocuklarında meydana gelen ergenlik öncesi fizyolojik gelişime bağlı olduğu düşünülmektedir.

Bu çalışmadan elde edilen sonuçlar AAHPER Gençlik Zindeliği Testi sonuçlarıyla karşılaştırıldığında çabukluk yetenek becerileri çok az da olsa yavaştır. Bu durum çevresel ve sosyo ekonomik şartlardan kaynaklanmış olabilir. Zira çocukların motor yeteneklerinin olumsuz çevre şartları, aile ortamı ve yetersiz beslenme gibi nedenlerden etkilendiğine dair çalışmalar mevcuttur. Örneğin ; Güler ve Günay tarafından 2003 yılında yapılan bir çalışmada, sosyo-ekonomik düzeyin çocukların fiziksel uygunluklarını etkilediği bulunmuş; dolayısıyla 8, 9 ve 10 yaş çocuklarda yüksek sosyo-ekonomik düzeye sahip olanların, düşük seviyedekilere oranla, skinfold toplamları ve mekik çekme açısından kuvvet özellikleri; düşük sosyo-ekonomik düzeye sahip olanların ise, yüksek seviyedekilere oranla, esneklik, barfıkste kol çekme açısından kuvvet ve ardiyovasküler dayanıklılık özellikleri yüksek çıktığı gözlemlenmiştir. Yine ; yüksek sosyoekonomik düzeye sahip çocukların, motorik testlerde, düşük olanlara oranla daha yüksek performans gösterdikleri belirtilen araştırma sonuçları mevcuttur (Goslin ve Burden, 1986; Krobhholz, 1997; Perez, D'angelo ve Zabala, 1991; Tekelioğlu, 1997); bazı çalışmalarda ise düşük sosyo-ekonomik düzeye sahip ve varoşlarda yaşayan çocukların fiziksel uygunluklarının daha iyi oldukları ifade edilmiştir (Perez, D'angelo, ve Zabala, 1991, Tekelioğlu, 1997). Bu sonuçtan hareketle, araştırmamızın yapıldığı bölgenin coğrafik ve sosyo- ekonomik özelliklerinden kaynaklanan etkenler az da olsa farklı bir sonucu doğurmuş olabilir. Böyle bir olumsuzluğu ortadan kaldırmak amacıyla çocukların motor yeteneklerinin desteklenmesi için gerek okul yönetimleri gerekse kamu kurum ve kuruluşları tarafından açık alanlara yeterince oyun alanları, çocuk parkları ve spor tesislerinin yapılması gerekir. Zira, incelemelerimizden okul bahçelerinin oldukça yetersiz ve bölgede bu gibi tesislerin kapasitelerinin düşük olduğu görülmüştür.

Ailelerin, çocuklara uygun halka açık spor tesislerinin bulunmayışı, çocuk bahçelerinin yetersiz oluşu ya da hiç olmayışı ve fiziksel aktivitelerin çocuğun gelişimindeki önemi hakkında bilgi sahibi olmamaları nedeniyle bu konuda yeterli çaba göstermedikleri ortaya çıkmıştır. Çocukların hareket becerilerini en yüksek düzeyde geliştirmek için bu alandaki yetersizliğin giderilmesi gerekmektedir. Okul ve aileler arasında, ya da spor kurumlarıyla aileler arasında organizasyonların yapılması, ayrıca kitle iletişim araçlarıyla gerekli eğitimin verilmesi ve bu konuda tarafların yönlendirilmesi gerekmektedir.

Merkezi ve mahalli yönetimlere çok daha fazla yükümlülük düşmektedir. Her yerleşim yerinde, hatta köylerde bile çocuk bahçe ve parkları, oyun alanları ve jimnastik ve beceri etkinlikleri için salonların yapılması özellikle çocukların hareket ihtiyaçlarının karşılanması için önem arz etmektedir.

Çocuklar her ne kadar olumsuz şartların etkisi altında olsalar da, motor yetenek bakımından iyi durumda olan çocuklarda araştırmamızda rastlanmıştır. Özellikle bu gibi yetenekli çocukların Türk Sporuna kazandırılması gerekmektedir. Bunun için başta ailelerle spor birimleri arasındaki işbirliği artırılmalıdır. Bu konuda, Gençlik ve Spor Bakanlığımız bünyesinde açılacak spor merkezleriyle bu gibi aile çocuklarına gerekli hizmet sunulabilir.

Çocukların fiziksel aktivitelere katılımında, Beden Eğitim derslerinin gerektiği şekilde işlenmemesi de ele alınması gereken bir durum olarak ortaya çıkmıştır. İlköğretim programı incelendiğinde, çocukların motor gelişimlerinin desteklenebilmesi için çok önemli kazanımların söz konusu olduğu görülmektedir. Ancak, uygulama noktasında gerekli dikkatin gösterilmesi ya da kimi imkansızlıklar bir olumsuzluk olarak görülebilir.

Okullarda açılacak spor salonları ve okullar arasındaki spor faaliyetlerinin artırılmasıyla çocukların fiziksel aktiviteye olan ihtiyacı karşılanabilir.

Yeterli spor hizmetlerinin verilmeyişinin bir başka sebebi, okullarda spor için yeterli araç ve gereçlerin bulunmayışından kaynaklanmaktadır. Araştırmamızda, pek çok okulun bahçesinde sporla ilgili bazı düzenlemelerin yapılmadığı gibi, oyun alanlarının fiziki kapasitelerinin de oldukça yetersiz olduğu görüldü.

Çocuklara gerekli spor hizmeti verecek Beden Eğitimi (spor öğretmeni) öğretmenlerinin de donanımlı olması gerekmektedir. Özellikle bu alana öğretmen seçerken daha titiz seçimlerin yapılması ve gerekli eğitimlerin verilmesi oldukça önemli bir husus olarak ortaya çıkmıştır. Diğer yandan alt sınıflarda Beden Eğitimi derslerine giren sınıf öğretmenlerinin ise bu konuda yetersiz oldukları görüldü. Bu derslerin mutlaka sporla ve çocuk gelişimiyle ilgili gerekli formasyonu almış öğretmenler tarafından işlenmesi gerekir.

Okullarımızda, çocuklara daha iyi spor hizmeti verebilmek için, onların fiziksel gelişimlerini ve kapasitelerini tanımak gerekir. Bunun için, batıda çokça kullanılan, çocukların fiziki yeteneklerini ortaya çıkartan testlerin okullarımızda da uygulanmasına yaygın bir şekilde başlanmalıdır. Bunun için geniş çaplı bir araştırmaya yapıp, ülkemiz için gerekli norm değerleri oluşturulmalıdır.

Toplumumuzda var olan Spor Yapmak sadece büyüklere mahsus bir şeymiş gibi algılanması ve çocukların spor ihtiyaçlarının yok sayılması da önemli bir kültür eksikliğidir. Özellikle bu olumsuz algının ortadan kaldırılması için özellikle ilgili kurumlara ve basın yayın organlarına önemli görevler düşmektedir. Ailece spor yapma kültürü geliştirilmeli ve bunun karşılanabilmesi için gerekli ortam sağlanmalıdır.

KAYNAKLAR

- AAPHER Youth Fitness Test Manual – Eric
- Akgün, Necati (1996). Egzersiz Fizyolojisi 2.Baskı. Ege Üniversitesi Basımevi İzmir
- Aydın, Menşure. (1998). Alt Özel, Normal, Üstün Zekalı 10-12 Yaş Grubu Çocuklarının Fiziksel ve Motorsal Özelliklerinin Karşılaştırılması. Bilim Uzmanlığı Tezi. İstanbul.
- Başaran. İ. Ethem. (2001). Eğitim Psikolojisi. Ankara.
- Bilir, Şule. (1998) Ana ve Çocuk Sağlığı. Hacettepe Üniversitesi Yayınları Ankara.

- Bilir, Şule. (2010). Çocuk Gelişimi ve Eğitim El Kitabı. Hacettepe Üniversitesi Yayınları. Ankara.
- Binbaşoğlu, Cavit. (2002). Eğitimi Psikolojisi. Kadioğlu Matbaası. Ankara.
- Craty, Brynat J. (1997) Sporda Beceri Öğretimi. (Çev: Hasan Kasap). Marmara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu. İstanbul.
- G, Kathleen ; M,Thomas , W, Ditmar .(2015). Physical Fitness Percentiles of German Children Aged 9–12 Years. A Peer – Reviewed Acces Journal. 10.1371 / journal.pone.0142393
- Gallahue, D.L. (1982) Understanding Motor Development in Children, Nevv York: John Wiley and Sons.
- Goslin, B. R., and Burden, S. B., 1986, Physical Fitness of South African School Children, J. Sports Med., 26, 128-136.
- GÖKMEN, Hülya (2001). 6-11 Yaş Çocuklarının Fiziksel Performansında Yaş Ve Cinsiyet Farklılıkları. Eğitim ve Bilim/Education and Science, Cilt/Vol. 26, Sayı/No. 120, Nisan/April 2001:14-20.
- Güler, Dursun; Günay, Mehmet (2003). Çocuklarda sosyo-ekonomik düzeyin fiziksel Uygunluğa etkisinin aahperd fiziksel uygunluk Test bataryası ile değerlendirilmesi. G.Ü. Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 5, Sayı 1: 11-23.
- Gürses, A. Engin. (1993) Farklı Sosyo- Ekonomik Çocuklarının Motorik Özelliklerinin İncelenmesi. Bilim Uzmanlığı Tezi. Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. İstanbul.
- Krobhholz, H., 1997, Physical Performance in Relation to Age, Sex, Social Class and Sport Activities in Kindergarten and Elementary School, Perceptual and Motor Skills, 84, 1168-1170.
- Özer, K.M. (2016). Çocuklarda Motor Gelişim. Ankara: Nobel Yayıncılık

- Perez, G. E. N., D'angelo, C. P., and Zabala, R. D., 1991, Physical Fitness in Children and Adolescents from Differing Socioeconomic Strata, in Shephard R.J., Parizkova, J. (Eds) Human Growth, Physical Fitness and Nutrition, Med. Sport Sci. Basel, Karger, 31, 80-98.
- Senemoğlu, N. (2007). Gelişim, Öğrenme ve Öğretim. Kuramdan Uygulamaya. Ankara: Gönül Yayıncılık
- Tekelioğlu, A., 1999, Physical Fitness of Girls and Boys Aged 11-13 Years Attending to Government School and Private School. Doktoral Dissertation, G.Ü. Institute of Medical Sciences, Ankara.
- Ulgen, Güllen; (1992). Erken Çocuk Gelişimi. Milli Eğitim Basımevi. İstanbul. Ülgen, Gülten. Eğitim Psikolojisi. Lazer Ofset Matbaa Tesisleri Sanayi Ticaret Limitet Sirkeli. Ankara.
- Yavaş, Mehmet. (1996) İlhan, Atilla. Beden Eğitimi ve Spor Özel Öğretimi Yöntemleri. Melisa Matbaacılık. Bursa.

